

M 10. Dags att avpolitisera nämndemannauppdraget

Motioner om att nämndemän ska frikopplas från de politiska partierna har varit återkommande på varje landsmöte de senaste åren. För varje gång har skälen för en sådan förändring blivit fler. Allmänhetens tilltro till att rättsväsendet står fritt från politisk påverkan skadas fortlöpande. Det berättigade inflytande som lekmän har framför allt i första instans kritiserats främst på grund av de politiska partiernas roll när nämndemän utses. Inspiration till en ny modell kan vara hur kommunerna utan politisk påverkan utser röstmottagare.

Ett nytt sätt att utse nämndemän skulle innebära att kommunerna eller regionerna meddelas hur många nämndemän som ska utses från aktuell kommun/region och därefter informerar kommunen/regionen allmänheten att uppdragen finns att söka. Någon politisk fördelning av uppdragen sker inte. Urvalet bland de sökande sker av en lämplig grupp tjänstemän hos kommun/region. Redan idag ger domstolsverket ut riktlinjer för hur arbetet ska gå till och respektive domstol genomför en prövning av de blivande nämndemännen. I prövningen ingår en kontroll av att formella krav för uppdraget är uppfyllda och vandelsprövningar görs.

Flertalet västerländska länder har lekmannainflytande framför allt i allvarigare brottmål. Det är av vikt att vi behåller det även i Sverige. Men nämndemän ska ha ett personligt ansvar för hur uppdraget utförs och något ansvar eller naturlig roll finns inte för de politiska partierna.

Förslag till landsmötesbeslut:

1. att Liberalerna verkar för att en förändring i linje med förslaget genomförs.

Motionär: Birgitta Berggren Hedin, Nacka

